

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 21. Quarto: timeat in peccato mori, qui hoc committit: qui enim suo fedit inimico, eius manibus moritur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Hom. 7. 8. Sub his verbis ait D. Chrylost. & fufius D. August. comprehendit Chriftus omnia genera hominum, quocirca nemo se fecurum esse credat, nec quiescat recumbit Ecclesiastica dignitatis, nec qui molam mundi laborum voluit, nec qui in agro est regiminis Reipublicæ: Si vnum liberet Deus, vni suam concedat gratiam, vnius miseretur, alterum deserit, in peccato moriturum. De hoc ita præclare dicitur D. Chrylost. Hom. 22. Stom. in morali. Ne dicas. Erit tempus quando conuerſi licet, multi dum male, ac vitiose viuerent, Cor. T. 4. subito perierunt, tunc ne tibi idem accidat, sed multis iniquis dedit Deus spiritum, vt in vltima sententia confiterentur. Quid dicitur tunc quid tibi dabitur? fortasse dabo inquit. Cogita quod de anima deliberas, proinde de contrariis etiam cogita, & dic. Quid autem si non dabit? quod autem sciet dicit? Esto ut quidem ipse, verum tamen hoc certius est vultus. Cæue ne alex exponas animæ tuæ negotia, cum illi redditum honorumque prouentus non exponas. Hinc ait D. Cyprian. Ortus ille est tam exitum martyrum timor: videbatur enim, quod nullo negotio possent se liberare à tormentis, petitioni tyrannorum consentiendo, dijs pauca gratia thuris offerendo, hæc sibi poterant persuadere. Hoc agam modo, & confestim de eo me crimine aculabo coram confessorio, quo facta meas recuperabo sicco addidit opes, deperditum honoris gradum & vitam, sicque molestissimam hanc occasionem, quâ me tyrannus Imperator vrget, pertransibo. Optime nouerant penitentia virtutem, Dei misericordiam insinuatam, qui dilatatis brachijs prodigum excepit redeuntem, ac penitenti vno peccato, cuncta dimisit. Publicanum quoque ob vnum deus propius esse mihi peccatori, remisit in domum iustificatum: in ciuitate peccatricem recepit ad veniam: Latronem tot scelertum reum introduxit in paradysum, ob quæ merita? Domine memento mei, etc. scriptumque legerant. In quantumque hora ingenuerit peccator. His non obstantibus, ne momento quidem temporis cedebant peccato: timebant enim ne si in illud laberentur, illos Deus lapsos non erigeret, peccantique impoententes, & notata. t., quod si aliquibus, qui metu cruciatum, fidem abiurauerant, Deus dabat vires resurgendi, alios tamen permittere in peccatis suis mori obtenebratos.

repetito certamine illum fortius confiterentur. Verum est, at plures alios dimisit, qui in idem crimen delapsi, miserè à Deo derelicti perierunt. Vnus, qua hora Christi fidem abiurauerat, mansit matus, vt nec dicere posset. Misere me Deus: & animam exhalauit. Altera mulier, quo momento thus idolis obtulit, à diabolo possidetur, & quasi in seipsam tanti criminis vitæ rabi-da coram omnibus expirauit. Alia quoque terribila narrat exempla, asseritque illa ex multis pauca enarrari. Exempla sunt omnium, tormenta paucorum. Quisque timebat vt hoc sibi contingeret. In quâ tu fiducia interis, qui in adultrium pronus corruisti, ait D. Hieron. Tu quoque in vltimam prolapse, tu vindictæ flagrantissime, & tu quoque sanguinis effusor alieni; cæue ne Deus manum subtrahat in tuorum criminum iustissimum supplicium, cæue ne illo in peccato contumax moriaris, cæue ne tibi hanc non faciat gratiam, cæue ne te deserat obduratum tuum in causa esse, quod Deus te ex eo non erigat misericors, quod gratiam non impertiat, quod permittat obdurati; quæ omnia Theologis relinquimus discutienda.

§. 21. Quarto; timeat in peccato mori, qui hoc committit: qui enim suo facti inimico, eius manibus moritur.

Quartam vobis propono formidandi rationem: nimirum: quod si locum cesseris peccato, morieris in illo: & hoc quia credis iniquitati: iam enim dixit Apostolus: His qui non acquiescunt veritati, credunt autem iniquitati, ira & indignatio. Quid est credere iniquitati? illi eiusque promissis fidem habere. Ita ait Christus: Si in iniqua mammona fides non fuerit, quod verum est, quis credet vobis? Et de Christo dicebat D. Ioann. Iesus autem non se credebat eis. Pependit, vt opinor Apostolus, quod homo proponit committere peccatum, ex eo quod peccatum ipsum illi obicit, quod dum aut quoties voluerit, liberè poterit illud omittere eoque resiliere. Dicit tibi sensualitas: quid times mihi consentire, intra cordis admittere penetralia, quam primùm libererit, confiteris, ages delicti penitentiam, me à te facili negotio reselles: fides illi, & per hoc, illi das ingrediendi consentium. Suggestit tibi auaritia: modo furtum committe, has tibi opes mille congrua tempus tibi suppetet restitutionis, quando saniori

D. Hieron. Ad Sabitanum Epistol. 48. T. 1.

43. Rom. 1. 18. Luc. 16. 11. Ioan. 11. 22.

D. Chrylost. Hom. 22. Cor. T. 4. Luc. 22. 41. Eccl. 10. 1. IV. Exempla. Luc. 17. 34.

- vetris valetudine, vel quando consideris testamentum. O stultum caput, cerebro vacuum: an nescis familiare proverbium: qui suo crederet inimico, eius moritur manibus? Ignoras consilium tibi datum à Spiritu S. tam conforme rationi: *Non credas inimico tuo in sempiternum.* Quare non servabit tibi fidem. In hoc consilio fundant SS. Patres factum Christum in Capharnaum, cum enim diabolus loqueretur in Christi honorem in medio Synagoga: per os hominis cuiusdam eius corpus occupaverat, & voce contentiosa eminentem illam de Christo personate confessionem: *Scio quod sis filius Dei.* Illi Christus innatus est, ac silentium imperavit: *Communis est ei Jesus, dicens: Obmutescite.* Alia quoque vice dum in aedibus D. Petri haereret, multis accurrentibus demoniacis, ac arripitijs, ut curarentur. Illis coram eo adductis ecce magnis clamoribus ceperunt daemones eum ut Dei filium praedicaret: *Diebant: quia tu es Filius Dei.* Christus verò commotus: *Increpans non sinebat ea loqui: Quid agis o Domine? Num ora claudis te laudantium, & increpas, te filium esse Dei consuetes? Num quid amplius expetis, quam ab omnibus ut talis honorari? Petrum (aut D. August.) pro tali confessione beatificasti, & in praemium regni caelestis claves primamque regni tui cathedram addixisti. Tu quoque, cum accederet dilectus tibi Ioannes de viro quodam querelas depositurus, quod in te non credens, sola nominis tui invocatione, daemona eijceret, & cum eum reprimere se velle offerrent Apostoli, illis respondisti ut fuerent illum, eum enim in eo quod ageret, non contra eos ageret, hoc acciperent, quasi in eorum factum honorem.*
- LUC. 9. 50.** *Nolite prohibere: qui enim non est adversus vos, pro vobis est.* Cur igitur prohibes demoni, ne loquatur: si id quod dicit, parum est, quod non sit in tui dedecus, aut persona vilipensionem, aut fidem tui, insuper, & in tui ce lit emolumentum? Idem advertamus in Apostolo Paulo, qui dum Philippis in Macedonia ageret socio sibi Sylla, dum ambo ad locum illum tenderent, ubi frequens erat populi concursus ad orationem, ecce diabolus pueri corpus obsidens, illos pone sequatur, vociferatus, cum illis que ei iibus protestatus. O Philippenses, agnosceite o cautes, *Isti homines servi Dei excelsi sunt, qui annuntiant vobis viam salutis.* Quo audito D. Paul. graviter commouetur, *Volens autem Paulus, et conversus spiritus dixit: Praecipio tibi in nomine Iesu Christi, exire ab ea, &c.* Illud participium *volens* in Graeco significat: D. Paulo hoc fuisse valde molestum, quare diabolus indignatus ob praedicta commouetur. O vas electio-
- tionis, focuere te cruciat? hoc tibi movet stomachum, bilem que provocat? quid magis intentioni tuae consonum, quam videre, quod ipse tuus inimicus tuam coram omnibus testetur probitatem, Dei fateatur veritatem, quam praedicas, & doctrinae subscribat, quam profiteris?
- Vale nobis in hoc praelegit documentum, & magister & discipulus; ut notarent D. Augustin. a. D. Gregor. b. cuius horumque Sanctorum doctrinam expendit D. Thom. c. Ne credideris has à daemonibus fieri confessiones in beneficium fidei de Christo, nec ut Evangelio crederent homines, quod D. Paulus praedicabat; quinimo illi per has maxime officiebant: quia cognito, ut palam erat, & Christus volebat ab omnibus intelligi, quod diabolus eius esset iustus inimicus, ex eo capite quod ipse quaedam in Christo laudem efflueret, intelligendum erat, quod vel non illi esset credendum & quod eo ipso in dubium vertetur hoc quod sine dubio erat credendum; vel quod ea veritas, quae in Christi cedebat honorem, à daemonio promulgaretur, ut illam alienaret; illico ei postet mendacium aliud agglutinare in Christi ignominiam, & fidei, quae ei debebatur praedicationi. Hinc cognovit amicus ille Christi miles D. Anton. qui diaboli probe noverat astutias (ut refert D. Athanas.) quod semper in ore habebat, videlicet nullo modo credendas esse fidei articulos, ex eo quod illos diabolus assereret. Quinimò hoc ipsum eos revocabat in dubium, ex regula Spiritus S. Non credas inimico tuo in sempiternum: Quodque ex Christo disceremus, eum nec vera quidem dicentem auscultare. *Ut nos eius exemplo, etiam si profutura sua daret, in nullo is accommodamus assensum:* Ne credas inimico tuo, quidquid tibi dixerit aut promiserit. Si Turcicum Imperator instanter rogaret à Rege Domino nostro, ut licentiam illi daret intrandi Regnum Siciliae aut Neapolim, traderet illi do-
- Similiter
I. do-
Similiter
I. do-

tur illi credis inimico? Opinatus, quod sicut tibi illud proponit, sic eventum? Num fides tui tam facile fore, illum extorcare? Attende tibi, tyrannus est inimicus. Non regnet peccatum in vobis. *1. Cor. 6. 12.* *1. Cor. 6. 12.* *1. Cor. 6. 12.*

Tabula.

Refert Aristoteles in sua Rethorica fabulam, quā persuadent Republicæ gubernatoribus, nunquam ingressum concedant tyrannis, licet millia promittant, nihil enim postmodum servant. Cenerosus equus (ait) a quibusdam irritatus animalibus, de quibus ob illatas sibi iniurias, vindictam sumere, iustaque vocas incendebat, virum quemdam consulit, cui suam manifestat voluntatem, qui illi suam opem ad hoc addidit; sed ad eius executionem, illi necessarii fore, ut ipse quoque equus operam suam impenderet, nisi irum, ut permitteret sibi virum insidere, sicque ambo pariter impeterent inimicos: ut maiori verò securitate illi insideret, cōveniens esset illi imponat ephippia eiq; singulis fortiter constricta: & vt eques pollet cōmodius equum in hanc, & illam partem flectere, requirit, vt ora ferreus cōstringeret, maxillaque tēderet; vt autem eum ad cursum excitaret, opus esset calcaribus, hoc apparatu hisque phalaris preparatus procedemus, inquit, praeteritumque opus nostrum exequemur. His allectus promittit equus consentit, permisit ephippia, frana, calcaria, vtque eum Eques conscenderet admisit. Illico cepit eum eques pungere calcaribus, & in propriam domum dirigere, vbi stabulo conclusit, vinculis cōstringitur, & ad equitatis referatur miser voluntatem. Vbi promissa? Num igitur inimico credidisti? Hæc scædera iurat tyrannus (inquit Aristoteles) qui vt Rex intrare vult Republicam. Et hoc est quod tibi promittit & p. opo nit peccatum, quando sentis, quod te provocat, vt illud admittas, ingressum concedas, vt conscendere possit animam tuam, ad hoc libere consentias. Eia age, licet parumper deliciar, frui voluptatibus ilico te liberum dimittam: licet modo alienam inuadere posses iunculam, & tuis presentibus succurrere necessitatibus, quo facto, ad tuum poteris denuo statum remeare: hoc à te quarit, vt permittas, a. imam tuam, tanquam Dominus conscendat. *Quis facit peccatum seruus est peccati.* Ait prima veritas, & eiusdem discipulus D. Petrus, *A quo quisque superatus est, huius est seruus est.* O stultum caput eam te sic suis in decipulam agi ab inimico? Sicine promissis eius fide adhibes: *Hic qui credunt iniquitati, & indignatio.*

Tom. 2. 34. 2. Pet. 2. 39.

Credo recordatum Apostolum alterius consilij, quod nobis suggessit Spiritus S. *Quasi à fa- Eccli. 21. ci: colubri, fuge peccata:* Imaginare tibi, peccatum esse quendam colubrum tam lactiferum, vt quam primum ad eum accedit, occidat. *Peccatum Iac. 1. 15. tuum consummatum fuerit, generat mortem:* An non est expectandus septimus, quintus, aut tertius dies, vel ad minus vna hora? Nequaquam. Si III. tam parum esses prudens, vt sicut mater Eva Similitu- serpenti, aures præteres, qui tibi loqueretur: do- frater mi: permittit mihi per os ingressum in stomachum tuum: iuro enim tibi quā primum dolorem sensens, egrediar, quid respicietis: quis tam mente captus, vt crederet serpenti, præsertim qui nouisset, quod eo ipso quo peccatus ingrederetur illud statim spiritus suis ita cōstringeret, vt ad hoc robustissimæ requirerentur manus, summaque praxis vt extraheretur. En igitur quid sit peccatum, serpens venenosus, & qui cor tuum ingressus illi se circumvoluit, anima que visceribus agglutinetur, qui ea de causa vocatur: *Serpens, vultu coluber tortuosus.* Et requiritur ad minus omnipotentis Dei manus, illa enim que hac fuerit minet, licet omnibus Angelorum, cunctarumque creaturarum viribus coherata, nihil efficiet. *Obstricame manu eius, educens Tob 26. 17. est coluber tortuosus:* Dei ipsius opus est infinitæ potentie gladio, ac ineffabilis misericordie punctione. *Vestibit Dominus in gladio suo duro & super Isai. 27. 1. is, super Leuiathan serpentem, vestem, & tortuosum, &c.* Hic ille serpens est, qui ingressum petit, quando sentis in corde tuo quādam rationes, quæ te demtus alliciunt. Eia age, licet tibi talis ades frequentare & paululum voluptatibus indulgere: licet vindictam expetere, vt tuo satisfacias honori, cum enim in sæculo viuas, & tantum tibi si pererit vita, quantum habueris honoris: Modò licet talem iure contractum, licet ero quippe oblato gaudebis: Et iurat tibi explicitè serpens, quod, quā primum cruciatum senseris, seu cordis sirupulum, egredietur, te deseret, excitato enim vero de peccatis dolore, liber ab omnibus absolueris. O te miserum, & credis iniquitaci: An non aduertis, quod serpens sit, & quod si vel semel cor tuum ingrederetur, tali modo se illi cōstringeret, vt nulla sit potestas creata, si Deus illam suam non applicet infinitam, manumque omnipotentem, quæ illum extrahat implicatum? Cogitasti quod sic egredietur? sume exemplum ab Eva & Adam, quibus hoc iurauit: *Nequa- Gen. 3. 14. quam morte moriemini.* Hoc allecti ausi sunt illi ingressum concedere: Considera, si illi mortui sunt, omnisque eorum generatio. O homo

omnis

omnis expertus iudicij, serpenti fidem adhibes dicenti: *Ne qua tuam morte morieris, in peccatis, tempus supererit quo confitearis, quo penitentiam agas, & a reatibus omnibus liber absoluaris?* Et non credis Deo tibi dicenti, comminanti, assenti: *In quocumque die comideris ex eo, morte morieris; morieris in peccato vestro?* Iustum est, ut hoc Deus grauet ferat, eo quod plus ferenti credas infernali, quam sibi: *his qui credunt iniquitati sua & indignatio.*

§. 22. *Qui peccant, fidentes se penitentiam acturos, pereunt, sicut illi qui cum schedula gratia suas vendunt possessiones.*

47 **H**ic optime quatit quaedam Spiritus S. sententia, quae si quidam bene declaret causam ruinae aliquorum in bonis temporalibus, melius adhuc illam meliorum manifestat in spiritualibus: *Repromisso nequissima multos perdidit dirigentes, & commisit illos, quasi fluctus maris.* Loquitur ex aliquorum sententia de eo quod quotidie in mundo contingit. De illis qui fideiussores se praebent, pro alijs solvere promittunt, illos reddunt securos: indicat autem quod fideiussio, quod alius textus habet, *fideiussio nequissima*, res sit maximi detrimenti, hoc enim signat vox, *nequissima*, ac multos perdidit, qui de prospero successu suis in negotijs latabantur; Hoc est, *multos perdidit dirigentes*: eo modo quo fluctus decumanus nauim percellit, quae secundo vento mare sulcabat, illam diffrigit, diacurat, & tandem vndis absorbet perituram. Congrua comparatio, quae dilucide explicet quotidianam experientiam, multos quippe dolens diuites, qui indies opes opibus cumulabant, deperditos fore cessisse ob fideiussiones, & confictos repromissionibus vt submersos perisse. Veneror hanc expositionem, eximia vero illa est Angelici nostri Doctoris: & illam sic possumus decerare, quod Spiritus S. etiam loquatur de multis, qui bona sua diuendunt, cum repromissione, quam illis spondet emptor, quod illi ea restituet semper & quando ea valuerint denud emere; hunc contractum dicimus cum schedula gratiae restituendi. Haec repromissio fraudulenta & nequissima, testatur Spiritus S. multos perdidit. Moritur vir diues, relinquit filio multas & opulentas possessiones, census, redditusque copiosos, ille vt nouus, & cui paruo constant illa bona, illa liberaliter imo prodige dilapidat, modo diuendit nam villam, eras tale callitum, alio sic tales

Opus. de
erudis.
Princ. 15.
cap. 8.

redditis, arma talia. Si ei obijcis: quia ratione te omnibus his censibus denudas spoliisque miser, Similia quae tanto patri tuo confiterentur? Respondet dicitur quod illa non vendat in perpetuum, sed cum schedula gratiae, & secus promissione, quod illa venditor restituet, quocumque illa voluerit demuo coemere, & stultus, sicut nescit, quid conflet lucrati regnum, ita non attendit, quod quanto diutius distulerit, tanto illi erit difficilius, recuperare quod vendiderat: quia iudicis eius proventus opesque decrescunt, & quo plura imprudens prodigerit, erit illi minus possibile necessarium colligere summam, quae vendita recuperet. O quot lugemus, huic nixos securitati ac schedulae gratiae, in temporalibus exinanitis in carceribus vitam miserè finisse. Et quanto plures quoad animam pereunt, & in peccatis moriuntur hac securitate male secuti, sperantes vendita se posse recuperare: *Repromisso nequissima multos perdidit, &c.*

Axioma est Spiritus S. quod qui peccat, animam suam, istam vendat possessionem pretiosam. O quam caro patri tuo Deo conficit: quid pro ea expendit? dedit non aurum, non argentum, sed venarum suarum omnium cordisque sanguinem pretiosum. *Empti estis pretio magno. Non coram hominibus aurum & argento, sed pretio sanguinis quasi agni immolati, &c.* Illam vendis: *Ecce in iniquitatibus vestris vendidisti*: ait Dominus. Si peccatorem sceleris arguas, cur tam pariter tam nefandam: cur distrahat animam suam, potentias suas, suum intellectum, suam voluntatem diabolo? Respondet, quod eam non vendat absolute quoad futurum, sed cum promissio, quod illam possit recuperare, ac de eius potestate liberare, quoties voluerit, manet etenim illi liberum arbitrium, & operibus penitentiae valebit vendita restituit: haec est illa repromissio, qua fides in omne praecipit ruit scelus, animamque condemnat. Et quare non prudens attendis, quod quoties sic animam tuam vendidisti, vendidisti autem tuo infortunio saepe saepius, nunquam apte poteris opes ad id necessarias congregare, qui nec opera noueris verae parage et penitentiae, nec vt decet strictis te exercere ieiunijs? Et quare non attendis, non modica bona esse necessaria, vt vendita recuperes, sed firmos actus contritionis, cordis lacrymas, firma intractaque proposita correctionis, delectum intentum, obsequium tam piuum Dominum actibus fidei inelle sum exerceri, voluntatem autem actibus detestationis peccati, Deique amoris super omnia, quae cum illa etiam modo animi sanus es & tui composantur